

Naše veselje

Priloga „Slov. gospodarja“ za deco.

Štev. 5.

29. V. 35.

Letnik II.

Le sanje.

Hodnikoví so imeli travnike tam daleč na oni strani hriba. Hodnikov oče so že dolgo nameravali kupiti kje kaj bližje in one oddaljene travnike prodati, pa se ni pokazala prava prilika. Sicer pa je bilo še dovolj časa za to, saj Hodnikov oče še niso bili tako stari, hčerkica Lenčka je imela šele štiri leta, ali Hodnik je bil v hiši najstarejši in kot hišni gospodar je dobil pač ime kakor vsi poprejšnji posestniki, — bil je »Hodnikov oče«.

Lenčka še ni bila dosti stran od domače hiše, poznala je le pot do cerkve in v gozd, pa ne vem, kako bi bilo, če bi morala sama v eno ali drugo smer. Onkraj hriba še ni bila nikoli in vendar je živo želela, da bi vsaj enkrat videla tiste travnike, o katerih je oče često pripovedoval. Predstavljala si jih je kot neskončno obširne. Ko je spet nastopil čas, da so kose zapele in je hišni gospodar pri večerji porazdelil delo za prihodnji dan, je rekla mati:

»Dobro, zajtrk vam bom prinesla tja, opoldne boste pa tako že lahko doma. Malo bom pomagala razmetati pokošeno travo, potem pa bom odšla domov kuhat.«

»Mama, jaz pojdem s teboj!« je silila Lenčka.

»Daleč je, otrok, in zgodaj boš treba ti,« je menila mati.

Lenčka pa je iz glasu razumela, da mati ne bi toliko nasprotovala in zato ni nehala. Nazadnje je pristavil še oče:

»Naj pa gre enkrat, saj je že velika. Lahko ostane pri nas in privedel jo bom opoldne na kosilo.«

Tako je sedaj ostalo in Lenčka je bila vsa srečna. Prav rada je šla spat, ker ji je mati rekla, da si mora dobro odpociti, če hoče na tako dolgo pot.

D drugega jutra so kosci zgodaj odšli, mati pa se je napotila proti travniku, ko je bil zajtrk gotov. Lenčka je seveda šla z njo.

Pot je bila dolga in mati je hitro stopala. Večkrat si je mislila Lenčka, da bi bila rajši ostala doma, pa zdaj ni mogla več nazaj. Vsa upehana je prispela na travnik, kjer jo je oče veselo pozdravil. Bila pa je tako trudna, da ni nič videla, ne vedela. Mati ji je napravila v senci pod grmom ležišče in skoro takoj je deklica zaspala.

Zdaj pa je imela krasne sanje. Zdelo se ji je, da hodi po travniku. Sredi travnika je nakrat videla stopnice, ki so vodile v podzemsko dvorano, tako lepo, da je bilo še lepše ko v cerkvi. Na lepem stolu je sedel deček, pa je rekel:

»Jaz sem kralj travnika. Dobrodošla tu! Sedi in glej, kaj vse imamo pri nas.«

Lenčka je sedla. Čula je milo glasbo. Prišle so kobilice in so brenkale na go-

dala, za njimi pa so priskakljali črički ter so peli ob tej godbi žalostno pesem. Lenčka, ki je rada polovila kako kobilico in ji potrgala noge ali krila, je takoj sklenila, da tega ne bo nikoli več storila, ker je zdaj spoznala te živalice. Nato so se odprla vrata in priplesale so vse travniške cvetice. Lenčka je vprašala:

»Ali pojejo in plešejo vsak dan?«

»Ne,« je odgovoril kralj, »danes čuješ njihovo mrtvaško pesem. Prišli so veliki možje s svetlimi kosami in presekaajo življenje vsem tem pevcem in plešalcem.«

»Joj, kako strašno,« je zaklicala Lenčka. »Tako bom rekla očetu, naj neha s košnjo.«

»Stori to,« je rekel kralj.

Lenčka je vstala in je hotela oditi iz dvorane, kar začuje očetov glas:

»Alo, Lenčka, gotovi smo! Domov bo treba iti!«

Lenčka se je zbudila in pogledala okoli sebe. Travniki so bili pokošeni, trava se je že sušila. Lenčka je videla, da cvetkam in živalcam ne more več pomagati. Stekla je k cvetki, ki je še stala ob robu travnika in ji je zašepetala:

»Prosim te, reči kralju, da sem se prepozno prebudila in nisem mogla izpolniti svoje obljube. Drugo leto pa bom to gotovo storila.«

Lenčki se je zdelo, da je cvetka žalostno pokimala. Nato je morala z očetom.

Kdo ve, ali se je Lenčka čez leto še spomnila svoje obljube?

★

Ako Bog da.

Jurij je vprašal svojega soseda Andreja, če pojde drugega dne na semenj.

»Pojdem,« odgovori Andrej, »ako Bog da!«

»Tudi jaz pojdem,« reče Jurij, »na! Bog da ali ne.«

Ko ee drugega jutra Andrej zdrami,

vstane in se napravi na semenj ter pokliče soseda, mimo njegove hiše gredoč:

»Jurij! Čuješ li? Pojdiva na semenj!«

»Priatelj, jaz ne morem: mu odgovori sosed, »nocoj mi je konj poginil.«

Človek obrača, Bog pa obrne.

Kralj Solnce in kraljica Pomlad.

Nekoč sta kraljevala kralj Solnce in kraljica Pomlad. On je nosil zlato krono, ona pa svetle bisere, in oba sta bila dobra.

Takrat se je godilo cveticam na zemlji najboljše. Pomlad jim je dala najlepših oblik, belih, rdečih, višnjevih, rumenih in pisanih. Solnce se je igralo z njimi, ptičice pevke pa so jim pele. Metuljčki so hodili k njim v vas, one pa so se jim gosposko priklanjale ter jim stregle z medom. Včasih so prišli k njim godci iz tujih dežel in so zasvirali. Bas je godel zum, zum, zum, gosli pa drugače. Nihče ni takrat mislil na kaj hudega, najmanj pa na smrt.

Smrt pa je le prišla.

V starih knjigah sem bral to-le:

Tistega dne je prišla čudna pošast, velikanski kosmatinec, rujavodlakež na štirih nogah, z rogovilasto glavo. Debelo je gledala ta pošast s svojimi strašnimi očmi.

Cvetice bi bile rade ušle, pa niso moge. Pošast je grozovito tulila:

»Mu, mu, mu!«

Kmalu je pokazala hude zobe, iztegnila iz žrela dolg jezik, povohala tu pa tam in začela trgati cvetico za cvetico.

To je bila smrt, ki je vzela srečnim cveticam življenje. Pomlad je umrla in kralj je bil žalosten.

Dva vesta za to.

Popochnik je našel denarnico z denarjem. V bližnji vasi jo je oddal županu, da najde lastnika.

»Norec,« mu je rekel tovariš, »zakaj si nisi denar pridržal? Kdo bi pa vedel, da si ga našel?«

»Ne govori tako,« mu je odgovoril pošten najditelj. »Dva vesta za to: Bog, ki se ga bojim, in vest, ki me sodi.«

Če najdeš kaj,

lastniku hitro daj nazaj!

Razgovorček.

No, kaj je z vašim kegljiščem? Ali ste ga že spet zavrgli? Če bi bilo res tako, pa ni prav. Igračke je treba po igri spet hraniti, odraščeni kaj takega radi kam dajo v stran, pa se polomi in raztrga. Zato pa morate svoje igračke sami shranjevati. Igrati pa ne smete predolgo časa, da nad tem ne bi pozabili na kako delo, bodisi šolsko ali domače. Preden začnete z igro, postavite si načrt. Na primer: »Zdaj se bom pol ure igral s kegljiščem.« Tega roka pa se morate tudi držati ter nehati, čeprav vam morda igra najbolj ugaja. Tako vam igra ne bo postala dolgočasna.

Zdaj pa nekaj pravil za igro, katera smo sestavili deloma tudi po dopisih svojih malih čitateljev in čitateljic:

1. Če si sam, poskusi, koliko kegljev prevržeš z volkom enkrat, koliko dvakrat, trikrat, štirikrat.

2. Če imaš tovariša, poskusi, kdo jih največ prevrže po enkratnem, dvakratnem itd. igranju.

3. Napiši si število, n. pr. 25 (40 ali 50) na list papirja. Če si prevrgel z volkom 5 kegljev, odštej od tega števila 5, in tako naprej, dokler ne izčrpaš števila 25 (40 ali 50). Prav tako lahko začneš z 1 in prištevaš število prevrženih kegljev, dokler ne dosežeš 25 (40, 50).

Ako igra več otrok, se dožene, kdo pride najprej na 0, odnosno na 25 (40, 50).

4. Če igra 4, 6 ali 8 otrok, se lahko združijo po 2, 3 ali 4, da tako nastaneta dve igrajoči stranki.

5. Da se poveča zanimanje, naj dobi dotičnik, ki zmaga, kako darilce (jabolko, knjigo ali slično), na nobeden način pa naj se ne igra za denar, ker se s tem človek privadi strasti, ki se lahko veča in utrdi, kar ima mnogokrat zelo kvarne posledice. O tem malo zgodbi:

Gospoda, ki je bil zelo dobrega srca in je svojim znancem tudi rad pomagal s kakšnim denarnim zneskom, so nekoč vprašali, zakaj nekemu znancu ni hotel posoditi razmeroma male vsotice denarja. Odgovoril je:

»Rad pomagam, če le morem. Ali ta moj znanec igra za denar, torej zametuje svoj denar, svoj zaslužek. Takemu dajati podporo bi pomenilo, da jo vržem skozi okno. Vsem pomoč, igralcu za denar nikoli!«

*

Rešitev ugank v 4. številki.

1. Jezdec na konju.
2. Mesec (pastir), nebo (travnik) in zvezdice (ovčice).
3. Dež.
4. Veter.
5. Veter.
6. Iz vasi.

*

Odgovori na dopise.

Cesar Micika, Planina. Rešitve so v 4. številki in tu gori. Zakaj pri »Eva — Ave« ne bi bila mišljena nobena beseda? Eva je vendar ime, Ave pa angelski pozdrav.

Emilija Bovha, Virštanj. Rešitve so tu gori. Prijavljene so pravilne razen odgovora na 6. vprašanje, ki ni prav razumljiv.

Skok Ivan, Ropasija. Kar je bilo poslano, je vse prav v redu rešeno. Le še tako dalje!

Š. J., Sv. Marko. S pesmicami je pač križ! Prva zahteva je, da je snov zanimiva in izvirna. Vemo, da je težko, kaj vseskozi izvirnega napisati, pa je že tako, da ima le kaj takega pravo ceno. V pastirčkovj pesmici so misli, ki smo jih čitali že davno drugod, pa v bolj dovršeni obliki. Kako »hrapavo« se čitajo ti le verzi:

Je li veselejšega še kaj?
kakor kdaj na pašo
ženem krave tja za gaj.
Posebno pa,
če je še sira kaj.

Kako pride sir v to zvezo? Kaj pa pravopis, ritem, smisel? Torej to še ni nič, morda pa še bo, ker druga »Kšmarnicam« ni tako slaba, samo da ima še premalo vsebine in nekaj besed (sozamljani, sklonjeni hiteli itd.), ki ne spadajo v lirčno pesem. Morda dobimo še kaj in bo to bolj ustrezalo, torej bo treba še poskusiti.

*

Uganke.

- a) Striček most dela brez sekire in brez noža.
- b) Čist in jasen kakor kristal, pa ni drag; od matere rojen, a sam jo rodi.
- c) Nisem živo,
a v sebi življenje imam;
okusil krepko
jedilo si moje že sam. Kaj je to?
- č) Kdo se joče, kadar solnce sije?
- d) Vsaka hiša ga ima, Bog pa ga ni ma. Kdo je to?
- e) Molče govorim od daleč s teboj;
ne slišim, ne vidim,
a kar se je videlo in slišalo,
razodevam.

*

Skrivainica.

Koliko oseb je na sliki?

*

Za smeh.

- »Tinček, ne vleči psa za rep!«
- »Zakaj ne, mama?«
- »Grize.«
- »Na tem koncu ne, mama!«

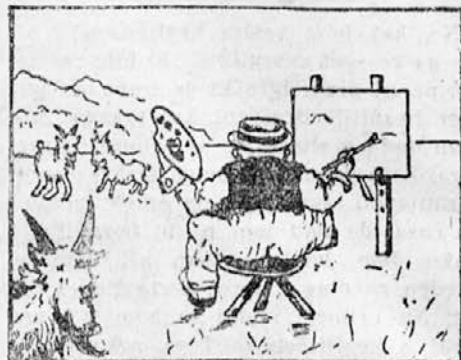
Učitelj razlaga koristi živali: meso, kožo, dlako, kosti, gnoj . . .

»Mi n. pr. jemo meso od živali. Kaj pa napravimo s kostmi?«

Tonček odgovori: »Te damo na rob krožnik.«

*

Zadovoljni slikar.

Glej, tele koze bom še spravil na sliko, pa bo pokrajina popolna!

Joj, ali je to potres?

Aha, zdaj sem pa potujoč slikar. No, s tem sem pa še bolj zadovoljen!